TUTKIELMAN OTSIKKO

(Kaikkien kuvien viereen on merkittävä lähdeviite eli suluissa lähdetiedot eli mistä kuva on otettu ja milloin, esim. nettiosoite ja päivämäärä/lehden nimi, päivämäärä ja sivunumero/kirjan nimi, vuosiluku ja sivunumero)

Etu- ja sukunimi

Lyseon peruskoulu

9C

marraskuu 2024

SISÄLLYS

1. JOHDANTO 1

2. KIRJAILIJAN ESITTELY 3

2.1. Kirjailijan elämänvaiheet 3

2.2. Kirjailijan tuotanto 3

2.3. Palkinnot ja merkitys kirjallisuushistoriassa 3

3. TEOKSEN ESITTELY 4

3.1. Teoksen kuvailu 4

3.2. Oma pohdinta teoksesta 4

4. LOPUKSI 5

LÄHTEET 6

Huomaa, että otsikot pitää numeroida ja kirjoittaa täsmälleen samalla tavalla sisällysluetteloon kuin ne ovat varsinaisessa tekstissä!

1. JOHDANTO

Tutkielma tehdään suomalaisesta kirjailijasta. Kirjailijasta etsitään mahdollisimman paljon tietoa ja hänet esitellään perusteellisesti.

Tutkielman teko aloitetaan valitsemalla aihe. Suomalaisia kirjailijoita ja heidän teoksiaan esitellään mm. Särmä 9 –kirjan suomalaisen kirjallisuuden jaksossa (vihreä jakso s. 178 - 233). Sitten ruvetaan tutustumaan aiheeseen: kerätään kirjailijasta mahdollisimman paljon tietoa ja luetaan valittu teos. Teosta luettaessa kannattaa tehdä muistiinpanoja teoksesta (juoni, henkilöt ja niiden kuvaus, miljööt). Aiheeseen kannattaa perehtyä mahdollisimman laajasti ja tutkia, mistä kaikista tietolähteistä (kirjasto, kirjallisuusaiheiset kirjat, erilaiset lehdet, internet, televisio jne.) tietoa aiheesta on löydettävissä. Ole kriittinen, kun otat tietoa netistä: kaikki netissä oleva tieto ei ole oikeaa. Sen vuoksi tarkista, onko nettisivusto tunnettu ja luotettava, tekstin kirjoittaja asiantuntija ja hänen nimensä on merkitty, milloin tietoa on viimeksi päivitetty ja löytyykö samaa tietoa muiltakin nettisivuilta.

Tutkielma voidaan kirjoittaa käsin tai tietokoneella. Valittiinpa kumpi tapa hyvänsä, tutkielman rakenne ja muotoilu ovat tämän ohjeen kaltaiset. Tietokoneella kirjoitettaessa sivunasetukset ovat vasemmalla 3 cm ja ylhäällä, alhaalla ja oikealla 1,5 cm. Riviväli on 1,5. Kirjasintyypiksi valitaan Arial tai Times New Roman ja fonttikooksi 12. Tutkielman pituus on käsin kirjoitettaessa noin 10 sivua, tietokoneella hieman vähemmän. Varsinaisessa tekstiosassa (joka alkaa sisällysluetteloa seuraavalta sivulta) tulee olla sivunumerot, mieluiten oikeassa yläkulmassa.

Tutkielman ensimmäinen sivu on kansilehti, jonka keskellä lukee tutkielman otsikko kapiteelikirjaimin (eli kaikki isoilla kirjaimilla). Otsikosta tulee käydä ilmi tutkielman aihe. Lisäksi kansilehdelle kirjoitetaan oikeaan alakulmaan tutkielman tekijän etu- ja sukunimi, koulu, luokka ja palautuskuukausi ja -vuosi. Huomaa, että kuukausien nimet kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella.

Kansilehden jälkeen on sisällysluettelo, jonka otsikko on Sisällys. Sisällysluettelossa luetellaan tutkielman lukujen otsikot (luvut tulee numeroida, lähteitä ei kuitenkaan numeroida omaksi luvukseen) ja mainitaan, miltä sivulta ne alkavat (sivunumerot merkitään sisällysluettelon oikeaan reunaan pelkällä numerolla). Lukujen otsikot voit keksiä itse.

Otsikon tulee kuitenkin vastata luvun sisältöä. Tutkielman ensimmäinen luku on ns. johdantoluku ja viimeinen luku on lopetusluku. Pääotsikoilla voi olla alaotsikoita. Pääotsikot kirjoitetaan kapiteelikirjaimin (eli kaikki isoilla kirjaimilla) ja alaotsikot tavallisella tekstillä.

Muista jakaa lukujen teksti kappaleiksi. Kun teet kappalejakoa, pidä mielessä, että kappale ei saa olla liian pitkä (yli puoli sivua) eikä liian lyhyt (yksi virke).

Tutkielman johdannossa kerrotaan tutkielman aihe ja aiheen valinnan perusteet. Johdannosta käy ilmi se, kuinka tutkielmaa on tehty, miten aihetta on tutkittu ja mitä lähteitä on käytetty.

2. KIRJAILIJAN ESITTELY (luvun otsikko voisi olla vaikkapa kirjailijan nimi)

Tässä ohjeessa käytetty jaottelu pääluvuiksi (Kirjailijan esittely, Teoksen esittely) on vain esimerkki. Kukin voi valita omaan tutkielmaansa sopivan jaottelun. Alalukuja voi käyttää tarpeen niin vaatiessa.

Tutkielmassa tulee olla teoksen kirjoittajan esittely. Kun kirjoitat esittelyä, muista, että kirjailijasta ei saa puhua pelkällä etunimellä (vaan koko nimellä ja välillä pelkällä sukunimellä). Kerää kirjailijasta mahdollisimman paljon tietoa eri lähteistä. Aina, kun kirjoitat jotain muualta suoraan tai epäsuorasti lainattua tekstiä, merkitse lainatun katkelman perään ns. lähdeviite (eli suluissa tieto siitä, mistä tieto on otettu). Lähdeviitteen tekemiseen on tarkemmat ohjeet myöhemmin tässä ohjeessa.

Kirjailijasta mainitaan hänen elinvuotensa. Lisäksi kerrotaan hänen elämänvaiheistaan, kuvataan hänen tuotantoaan ja luonnehditaan hänen kirjoittamistapaansa. Mihin kirjallisuuden päälajiin (proosa, lyriikka) ja mihin alalajiin (esim. rikosromaani, rakkausromaani, fantasiaromaani, jännitysromaani, huumori) kirjailijan teokset kuuluvat? Mainitaan myös, miten tutkielman aiheena oleva teos sijoittuu kirjailijan tuotantoon (esim. onko se kirjailijan varhaistuotantoa vai uusin teos). Millainen asema kirjailijalla on Suomen kirjallisuushistoriassa?

3. TEOKSEN ESITTELY (luvun otsikko voisi olla vaikkapa teoksen nimi)

Tämän luvun sisältö on kirjoitettava itse.

3.1. Teoksen kuvailu (Muuta otsikko omaan aiheeseesi sopivaksi)

Hyvä kirjaesittely sisältää tietoja kirjan miljööstä (eli kirjan tapahtuma-ajasta ja -paikasta), tietoja henkilöistä (ulkonäkö, luonteenpiirteet, tekemiset, ristiriidat henkilösuhteissa), kuvauksen kirjan juonesta (myös loppuratkaisu), havaintoja kirjan kielestä (miten kirja on kirjoitettu), pohdintoja kirjan tarkoituksesta, merkityksestä ja koskettavuudesta. Kun kerrot kirjan juonesta, muista, että kirjan tapahtumista tulee kertoa preesens-aikamuodossa.

Tutkielmaan voi liittää myös kaavion henkilösuhteista, tapahtuma-aikasuoran, kartan miljööstä tai jotain muita kuvia. Mikäli kuvat ovat lainattuja, muista merkitä niiden viereen sulkuihin lähdetiedot eli mistä kuva on otettu ja milloin, esim. nettiosoite ja päivämäärä/lehden nimi, päivämäärä ja sivunumero/kirjan nimi, vuosiluku ja sivunumero.

3.2. Oma pohdinta teoksesta

Teoksen esittely kirjoitetaan neutraaliksi. Tutkielmaan tulee kuitenkin liittää myös oma perusteltu näkemyksesi teoksesta. Voit pohtia teoksen merkitystä ja sanomaa sekä kommentoida sitä, millaisia tuntemuksia ja ajatuksia teos herätti. Tässä muutamia esimerkkejä, joita voit käsitellä pohdinnassa: Kuka henkilöistä oli mielestäsi samastuttavin? Miksi? Missä asioissa henkilö toimi mielestäsi väärin? Miksi? Miten henkilöt suhtautuvat kirjassa toisiinsa? Muuttuuko suhtautuminen kirjan aikana? Muuttuuko päähenkilö kirjan aikana? Miten? Kertooko teos nykyajasta vai menneisyydestä? Miten aika näkyy hahmojen toiminnassa tai siinä, miten he asioista ajattelevat? Onko kirjassa taistelua hyvän ja pahan tai oikean ja väärän välillä? Millaista? Miten taistelu päättyy? Mistä tai kenen näkökulmasta kirjailija kirjoittaa? Miksi? Kenen tai minkä puolelle hän asettuu? Miksi? Käsitelläänkö kirjassa vakavia asioita? Mitä ja miten? Millä tavoin vakavia asioita käsitellään? Miten niihin suhtaudutaan? Mitä asioita ei sanota suoraan, vaan ns. “rivien välissä”? Miksi näin?Mistä kirja mielestäsi pohjimmiltaan kertoo? Mikä on sen sanoma/opetus? Minkälaisen kuvan teos välittää maailmasta? Miksi? Mikä kohta kirjassa jäi erityisesti mieleesi? Mikä siitä teki vaikuttavan?

4. LOPUKSI

Tutkielmaan tulee siis eri lähteistä ottamaasi tietoa sekä itse kirjoittamaasi tekstiä. Aina, kun lainaat jonkun toisen kirjoittamaa tekstiä, tekstipätkän perään tulee merkitä ns. lähdeviite. Lähdeviitteessä kerrotaan, kuka tekstin on kirjoittanut, missä se on ilmestynyt ja milloin. Toisen kirjoittamaa tekstiä ei koskaan saa esittää omanaan! Lähteet merkitään sekä tekstin joukkoon lähdeviitteiksi että tutkielman lopussa olevaan lähdeluetteloon.

Lainattu tekstipätkä voi olla ns. suora (eli sanasta sanaan samanlainen kuin alkuperäisessä lähteessä) tai muokattu. Suora lainaus merkitään lainausmerkkeihin ja lainauksen loppuun tulee lähdeviite. Myös muokatun lainauksen loppuun tulee lähdeviite, vaikka muokattua lainausta ei merkitäkään lainausmerkkeihin. Muokattujen lainausten käyttäminen on suositeltavaa, mutta kun muokkaat, varo, ettet muuta kirjoittajan tekstin alkuperäistä merkitystä (tietoa tai mielipidettä). Toisen sanomaksi ei saa laittaa mitään sellaista, mikä ei pidä paikkansa!

Seuraavassa on esimerkkejä siitä, kuinka tekstin joukkoon merkitään lähdeviitteet. Lähdeviite merkitään kaarisulkeisiin lainatun katkelman loppuun. Mikäli tieto on lainattu kirjasta, lähdeviitteeseen merkitään kirjoittajan sukunimi, kirjan julkaisuvuosi ja sivunumero(t), jo(i)lta tieto on otettu. Mikäli tieto on Internetistä, merkitään kirjoittajan sukunimi (tai mikäli kirjoittaja ei käy ilmi, sivun osoite) ja päivämäärä, jolloin tieto on Internetistä otettu. Mikäli tieto on lehdestä, merkitään kirjoittajan sukunimi, lehden nimi ja numero ja sivunumero(t).

Esim.:

(Kianto 2004: 122)

(Kivi 2003: 21 – 25)

(www.otava.fi/kirjailijat 25.11.2010)

(Yli-Sirniö Seura 20/2010: 58)

Kirjoita tutkielmasi niin, että siitä erottuu selvästi, mitä olet itse kirjoittanut ja mitä olet muualta lainannut. Muista käyttää viimeisteltyä kieltä. Kirjoita kaikkien oppimiesi oikeinkirjoitussääntöjen mukaan. Pyri siihen, että tekstisi on selkeää ja helppolukuista. Tarkista huolellisesti sanojen oikeinkirjoitus, välimerkit ja alkukirjaimet.

Tutkielman lopetusluvussa (luvun nimi voi olla vaikkapa Lopuksi) tulee arvioida tutkielmaa. Miten tutkielma onnistui? Mitä hyötyä tutkielman tekemisestä oli? Mitä tekisit seuraavalla kerralla toisin? Miten tutkimusta voisi jatkaa eteenpäin?

LÄHTEET

Tutkielman loppuun merkitään tietolähteet. Teokset järjestetään aakkosjärjestykseen kirjoittajan sukunimen mukaan. Mikäli kirjoittajaa ei tiedetä, teos merkitään listaan teoksen nimen mukaiseen kohtaan (tai nettisivut nettisivun osoitteen mukaiseen kohtaan). Kustakin lähdeteoksesta merkitään kirjoittajan suku- ja etunimi, teoksen julkaisuvuosi, teoksen nimi, painosluku (ellei kyseessä ole ensimmäinen painos), kustannusyhtiön nimi sekä kustannusyhtiön kotipaikka. Internet-lähteestä merkitään kirjoittajan suku- ja etunimi, internetosoite (sekä tarkka kuvaus siitä, kuinka kyseiseen kohtaan pääsee) ja päivämäärä, jolloin tieto on verkosta haettu). Lehdistä merkitään kirjoittajan suku- ja etunimi, artikkelin otsikko, lehden nimi ja numero sekä vuosi/päivämäärä. Yleensä on niin, että mitä perusteellisempi tutkielma on, sitä pidempi on lähdeluettelo.

Esim.

KIANTO, ILMARI 2004: Punainen viiva, toinen painos, Otava, Helsinki

KIVI, ALEKSIS 2003: Seitsemän veljestä, toinen painos, Otava, Helsinki

LIUKKONEN, PETRI: http://www.kirjasto.sci.fi/shakespe.htm 25.11.2010

YLI-SIRNIÖ, MARJA-TERTTU 2010: Prinsessojen mailla, Seura 20/2010

www.otava.fi/kirjailijat 25.11.2010

HUOM. LÄHDE MERKITÄÄN SIIS SEKÄ LÄHDEVIITTEESEEN ETTÄ LÄHDELUETTELOON.